

ФІЛОЛОГІЯ І ЖУРНАЛІСТИКА

ОСОБЛИВОСТІ РЕЦЕПЦІЇ ОБРАЗУ ВЕДМЕДЯ В ОДНОЙМЕННОМУ ТЕКСТІ РОК-ГУРТУ «КОРОЛЬ И ШУТ»

(Балакін І. Р., студент 1 курсу,
Давиденко І. О., канд. філол. н., доцент)
БДПУ, м. Бердянськ, Україна

Фольклорні сюжети, образи, теми і мотиви залишаються перманентним джерелом натхнення авторів, а також втіленням оригінальних художніх задумів. Ця тенденція зумовлена універсалізмом та широкою типізацією народнопоетичного матеріалу. В образі ведмеда, широко представленому у народних і літературних казках, – спостерігаємо інтенцію до осучаснення традиційного фольклорного образу. Так, оригінальний варіант його рецепції репрезентовано у пісні «Ведмідь» («Медведь») рок-гурту «Король и Шут» (1988–2013), яка увійшла до шостого студійного альбому «Жаль, нет ружья» (2002).

Соціокультурні, етнологічні, етнографічні, топонімічні, фольклорні, мовознавчі, літературознавчі аспекти осмислення образу ведмеда представлено у працях М. Атаманова, Р. Бідера, Н. Білоус, Н. Благосвича, Б. Бруннера, О. Гури, В. Дмитренко, В. Іванова, Л. Ліпіної, Д. Марковича, Р. Маруса, О. Мозоль, О. Рябова, Б. Сандерса, В. Сязі, В. Топорова, П. Шепарда та ін. Попри ґрунтовне дослідження образу ведмеда як культурного феномена, досі поза увагою вчених залишалися особливості його рецепції у тексті рок-гурту «Король и Шут». Відтак **актуальність** нашої студії зумовлена потребою вивчення окресленої проблеми з погляду літературознавчої методології.

Мета роботи – дослідити особливості рецепції образу ведмеда в однойменному тексті російського рок-гурту «Король и Шут».

Поява оригінальної музичної композиції, де в ролі ліричного героя виступає ведмідь не була випадковою для петербурзького рок-гурту «Король и Шут». Серед характерних рис творчої манери автора більшості текстів і одного з лідерів групи Андрія Князева завжди була сюжетність лірики. Відтак пісні «Короля и Шута» – це невеликі за обсягом завершені історії, написані переважно у готичній, містичній або фентезійній естетиці.

Показово, що у міфологічних уявленнях значення ведмеда «*визначається передусім його подібністю до людини, розтлумаченою міфопоетичною свідомістю як вказівка на їх спільне походження або походження один від одного*» (переклад наш. – І.Б., І.Д.) [1, с. 128]. Окреслений міфологічний мотив покладений в основу авторської інтерпретації образу ведмеда Андрієм Князевим і слугує наочним втіленням концепції людини-звіра: «*Погаснет день, луна проснется / И снова зверь во мне очнется*» [2]. Однак фольклорні витoki рецепції анімалістичного образу – лише один із смислових центрів досліджуваного тексту.

Інше семантичне ядро образу лісового господаря має інтертекстуальну природу і пов'язане з казковою п'єсою «Звичайне диво» («Обыкновенное чудо», 1954) Євгена Шварца, яка безпосередньо надихнула Андрія Князева на створення композиції. Варто додати, що на відміну від казкового літературного сюжету, у

тексті панк-гурту представлена інверсивна перспектива: у центрі елегійної сповіді не людина, яка страждає, що перетворилася на ведмедя, а ведмідь, який страждає, що перетворився на людину.

Отже, у пісні рок-гурту «Король и Шут» представлено оригінальну рецепцію традиційного образу ведмедя, який має як фольклорно-міфологічні, так і літературні джерела функціонування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Иванов В. В., Топоров В. Н. Медведь. *Мифы народов мира* : энциклопедия : в 2-х т. / гл. ред. С. А. Токарев. Москва : Советская энциклопедия, 1992. – Т. 2: К–Я. С. 128–130.

2. Король и Шут. Медведь (слова, текст песни). – Режим доступа: <https://alllyr.ru/lyrics/song/457-korol-i-shut-medved/> (дата звернення 16.02.2020).